

L'OPINIÓ

Any V. Número 301
Preu: 10 cèntims

BARCELONA • Dissabte, 21 de maig 1932

"QUATRE SEGLES D'UNITAT FICTICIA NO HAN PRODUT RES PRACTIC. EN AQUESTS QUATRE SEGLES NO HEM ESTAT RES, NI CATALANS, NI BASCOS, NI CASTELLANS, NI ESPANYOLS; HEM ESTAT SUBDITS D'UNA SOCIETAT IMPERIALISTA".

(Amadeu Hurtado, ahir, a la Cambra)

LA BATALLA DE L'ESTATUT

AMADEU HURTADO, INTERROMPUT SOVINT PELS ELEMENTS REACCIONARIS DE LA CAMBRA, REPLICA HABILMENT TOT REFUTANT LES ARGUMENTACIONS DELS ADVERSARIS DE L'ESTATUT. DESPRES D'ELL, EL SENYOR LERROUX, EN MIG D'UNA EXPECTACIO ENORME, ES DECLARA FEDERAL I AFIRMA QUE ELS CATALANS HEM COMPLERT LLEIALMENT ELS COMPROMISOS CONTRETS A SAN SEBASTIAN

ANTONI XIRAU

Novament, amb la seva intervenció d'ahir en el debat sobre l'Estatut de Catalunya, Antoni Xirau ha confirmat les seves qualitats de polític.

Però no pas de polític. estil antic, del gènere dels cacics, servidors d'interessos, ans de polític dels temps nous, servidor de la democràcia, defensor decidit del dret dels pobles a la llibertat col·lectiva, com a conseqüència lògica del dret dels homes a la llibertat individual.

Antoni Xirau, que els electors de Barcelona s'honoraren votant-lo en la candidatura de l'Esquerra Republicana de Catalunya, és un home d'estudi que ha realitzat una labor tenaç i eficientíssima des dels llocs de responsabilitat on ha estat posat pels electors.

Diputat a la Generalitat de Catalunya, ell fou un dels representants del nostre Partit en la ponència que anà a Nària, a redactar l'Estatut, i ell fou, sens dubte, un dels que contribuï a imprimir-li l'esperit liberal i democràtic que el poble català exigia que hi hagués.

Diputat a les Corts Constituents de la República, va defensar, arduament, el punt de vista de Catalunya en el si de la Comissió de Constitució, per tal que aquesta no fes impossible l'Estatut de Catalunya.

Quan semblava que la Cambra no s'inclinava prou a acceptar l'esperit liberal que nosaltres tractàvem d'imprimir en les normes constitucionals, perquè l'autonomia política dels pobles hispànics hi cabés ben ampla, Antoni Xirau defensava amb fermesa les aspiracions de Catalunya, en nom del dret dels pobles a la seva llibertat, i aquella nit emocionant en què estava damunt la taula l'esmena d'Alcalá Zamora, ell fou el que, en el si de la Comissió, sostingué la batalla, en nom de la minoria catalana, fins arribar a vèncer.

Després, en el si de la Comissió d'Estatuts, ha estat encara, Antoni Xirau amb Joan Lluhi, l'home tenaç, el lluitador infadigable, la veu autèntica de l'esperit liberal de Catalunya, enfrontant-se amb els Rojos i amb tots els "cavernícoles" que només viuen dels tòpics de la "unidad" i la "soberania".

Ara, Antoni Xirau, en la sessió d'ahir, ha fet un discurs admirable. Semblava que José Ortega i Gasset i Felipe Sánchez Román havien deixat tothom bocabadat i que els seus arguments no tenien rèplica. I ha sortit, Antoni Xirau, segur de si mateix, jove, ardit, profundament català, essencialment liberal, a destruir, amb arguments irrefutables, aquella tesi sofística dels dos professors que parlaven de la sobania, del nacionalisme particularista. I ha estat Catalunya la que ha parlat per boca d'Antoni Xirau, diputat de l'Esquerra Republicana.

Saludem Antoni Xirau, un dels valors més sòlids que la República ha posat al descobert, a Catalunya. De la seva intel·ligència, de la seva combativitat, de les seves conviccions profundament liberals, Catalunya pot esperar-ne molt. Felicitem-nos-en.

La sessió de la Cambra

Madrid, 20. — A les quatre en punt s'obre la sessió de la Cambra sota la presidència del senyor Barnés. L'animació a les tribunes és extraordinària i hi ha molt pocs diputats, puix la majoria d'ells estan comentant als corredors si parlarà o no don Alexandre Lerroux. Al banc blau el ministre de Justícia. Es llegida l'ordre del dia i s'aproven diversos dictàmens (entra el ministre de la Governació). Entre els dictàmens aprovats figura un concedint una pensió a la vídua de Pablo Iglesias, a la muller de Ricardo de Diego i a l'òrfena del comandant Ferrándiz.

EL PROJECTE DE LLEI DEL MATRIMONI CIVIL

Es posa a discussió el dictamen de Llei, novament redactat, sobre el matrimoni civil i inscripció de fills.

S'accepta una esmena del senyor Botella Asensi en el sentit que es permeti el matrimoni entre els parents col·laterals en tercer grau i, sense discussió, s'aproven els altres articles del dictamen.

(En aquest moment entra al saló el senyor Lerroux, el qual s'adreça a la presidència i conversa breus moments amb el senyor Barnés. Després ocupa el seu escó. A la Cambra, a l'entrada del senyor Lerroux s'ha produït un moviment d'expectació.)

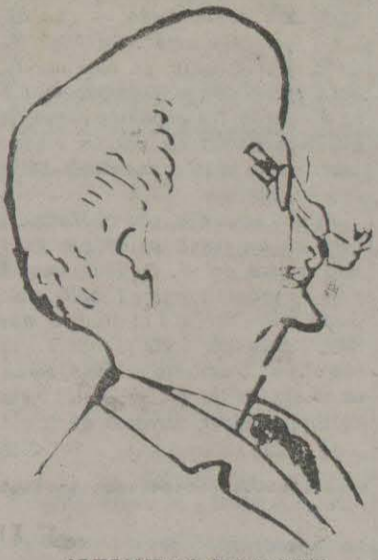
El senyor GOMEZ ROGI parla en contra de la totalitat del dictamen sobre matrimoni civil.

Afirma que el projecte va contra el dret natural i contra la moral. (Grans rumors a la Cambra.) Afirma que hi ha en la vida unes transmissions legítimes i d'altres que s'han de qualificar d'il·legítimes, pesi a totes les lleis. Diu que aquest no és el moment oportú per a discutir el dictamen, sinó quan es posin a dis-

ha de considerar igual els fills legítims i els il·legítims. (Protestes a la Cambra.)

Continua l'orador exposant els seus punts de vista en mig de les protestes dels diputats i s'oïx una veu que li diu "Manterola".

Com que les protestes continuen, el PRESIDENT DE LA CAMBRA hi in-

ALEJANDRO LERROUX

tervé i diu als diputats que els prega que escoltin l'orador amb el més gran respecte, tal com ho fa la Presidència, a pesar que es toquen els ideals més íntims del seu cor.

En aquest moment ocupa la Presidència el senyor Besteiro i és acollit amb una calorosa ovació.

El Sr. BESTEIRO agraeix les mostres d'afecte de la Cambra i dona les gràcies. Es reproduïx l'ovació.

El Sr. GOMEZ ROGI continua defensant els seus punts de vista entre les protestes de la Cambra.

El Sr. ROYO VILLANOVA: Però si aquest home ha de parlar així!...

El Sr. GIMENEZ DE ASUA intervé en defensa del dictamen. Recorda el sorollós procés contra la pentinadora que volgué ésser mare, encara que ho fos artificialment. Cometé una falsedat amb la inscripció d'un infant que no era seu al Registre civil, atribuïnt-se així una maternitat inexistente. Aquella dona, per ésser cristiana, bona i heroica, estigué a punt d'ésser condemnada a 9 anys de pre-

só, i aquests casos són els que la legislació republicana vol i ha d'evitar.

Condemna el bàrbar anatema i l'odiós repulsa de què són víctimes per una societat que es diu religiosa, uns infants innocents que naixeren fora del matrimoni.

El Sr. GOMEZ ROGI rectifica. Diu que ell no pretén que caigui un deshonori damunt els fills anomenats naturals, els drets dels quals a l'empar que els deuen els seus pares ningú no ha de regatejar, i molt menys la religió catòlica.

Es posa a votació l'esmena del senyor Gómez Rogi i és rebutjada.

La senyoreta CLARA CAMPOAMOR proposa una modificació al dictamen.

El senyor SALAZAR ALONSO anuncia que la Comissió admet l'esmena.

(Arriba a la Cambra el Comte de Romanones, el qual s'adreça a l'escó del senyor Lerroux i es saluden afectuosament, conversant alguns moments. El Comte de Romanones s'acomoda en el seient inferior immediat al del cap radical, junt al senyor Abad Conde.)

El debat sobre l'Estatut. Parla el senyor Hurtado

Es reprèn el debat sobre l'Estatut català amb gran expectació. Els escons, plens, i les tribunes, també. La Cambra presenta un aspecte imponent.

Intervé el senyor Hurtado i hi ha expectació, per tractar-se d'un dels diputats catalans de més significació.

El senyor HURTADO comença dient: Senyors diputats: No puc menys de sentir immensa emoció en parlar per primera vegada, en aquestes Corts Republicanes, del problema català.

Era a les darreries de l'últim segle, complits els 20 anys, quan sortíem de la Universitat per a fer front a la vida, una època tenebrosa, no tan complicada políticament com ara, però tan incerta, tan insegura que produïa angonya a l'ànim.

Havien caigut tots els dogmes polítics i socials predominants fins aleshores; les masses populars incoherents, desarticulades, es manifestaven d'acord amb aquesta manca d'orientació.

Havia succeït quelcom de nou. Els intel·lectuals, munició d'estudiants i d'homes decidits, havien iniciat el seu contacte amb la massa popular. En

AMADEU HURTADO

aquells temps de dubte, de vacil·lació, fins i tot alguns principis dels mateixos federals s'esmicolaven. Aquesta borrascada fou cruenta, però passatgera, i uns altres homes recolliren, després, l'esperit d'aquell moment.

Tracta del moviment de solidaritat catalana i alludeix els grans pensadors i polítics com Giner de los Rios, Gumersindo Azcárate i Nicolás Salmerón i de les relacions que tingueren amb el moviment catalanista d'aquell temps. Ara, en el moment de realitzar-se el somni d'aquells il·lustres universitaris castellans, per una paradoxa singular, precisament a l'hora actual, s'aixequen també homes de la Universitat castellana com aquells, però expressant tendències completament diferents.

I això s'explica. Es que en aquells temps els homes de la Universitat castellana recollien l'ambient popular de la seva època i els d'ara, tancant-se en llur torre deavor, no segueixen aquell exemple, digne d'ésser imitat, dels seus antecessors.

Alludeix un discurs del senyor Ortega i Gasset, recentment pronunciat, en el qual deia que cal moure, atiar les comarques adormides, perquè sentin apetència d'autonomia, perquè les que ho sentin i n'estan capacitades, no el preocupen havent d'esperar-se a què totes elles pensin a l'unison per aconseguir els mateixos drets i la mateixa vida política.

Aquesta teoria de l'il·lustre pensador equival a sembrar amb interès en el desert per tal que fructifiqui la terra, tant la fèrtil i fins aleshores no començar a extraure el fons de totes dues.

Això no és lògic. No hi ha perquè esperar a què altres terres fructifiquin per a no recollir el fruit d'aquelles que estan a punt.

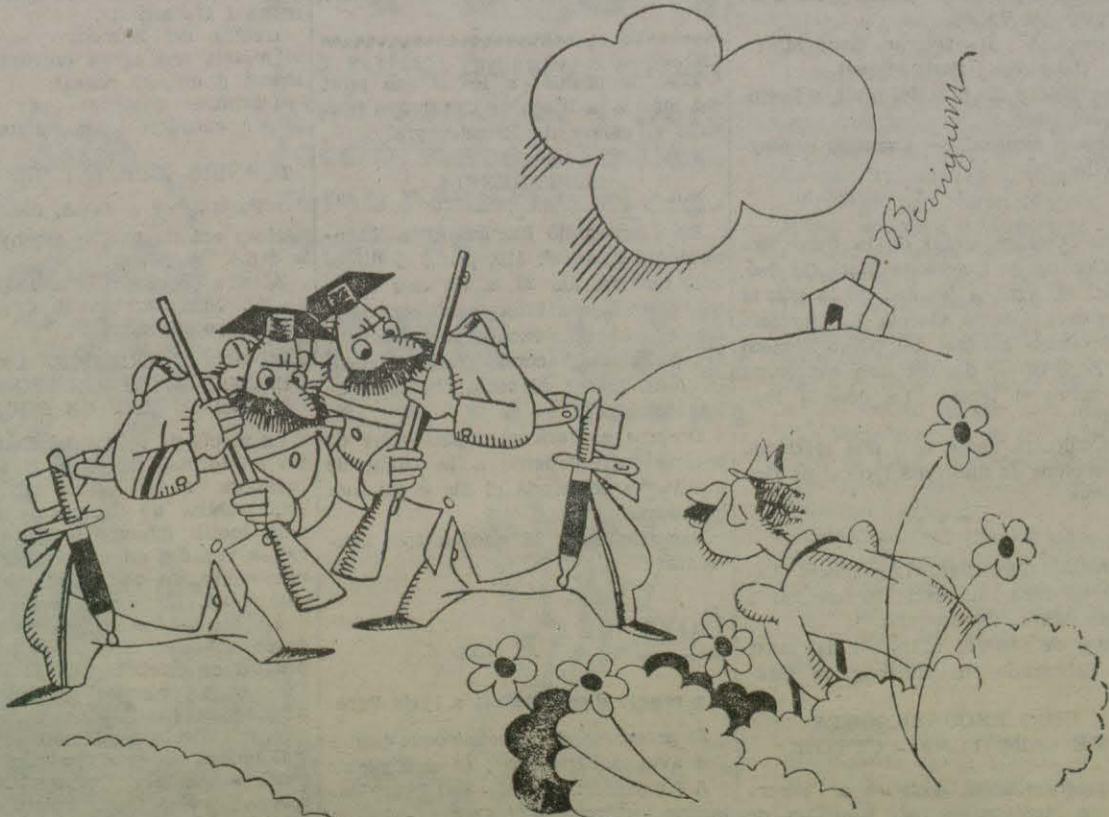
Abans, el rei, de fet absolut, davant el clamor popular insistent, hagué de demanar als seus juristes i als seus doctors consells. Els primers li contestaren com ho ha fet el senyor Maurra; els juristes, com Sánchez Román i els doctors, com el senyor Ortega i Gasset.

El rei absolut deia: No puc minvar la meua sobania.

Amb el criteri que ara es ressuscita es torna al règim de la Carta atorgada que significa mercè, i no el reconeixement dels drets formulats pels representants d'un poble. (Rumors.)

No es recorda que de la mateixa manera que aquell cicle d'absolutisme es va tancar totalment, ara haurà de tancar-sen un altre mitjançant el pacte entre l'Estat i les regions autònomes. Ah! Això és una altra cosa; el senyor Sánchez Román va dir ací que no pot haver-hi pacte entre l'Estat i Catalunya. En efecte: no pot haver-hi pacte entre Espanya i Catalunya en la forma en què el senyor Sánchez Román el plantejava, és a dir, un pacte entre dos Estats diferents. El problema no s'ha de plantejar així. Són dos Estats jurídics: l'Estat i la regió autònoma, i aquestes entitats sí que crec que poden i han de pactar com a la mateixa Constitució es reconeix.

(Segueix a la pàgina 6)

— Què feu amagat darrera aquesta mata? Porteu papers?
— Sí, senyors, sí... Ací tinc "El Imparcial".